

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב - לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכ"ר

גליון מס' 420

ערש"ק פרשת "במדבר", כ"ג באייר תשע"ד

שבת מברכין
ר"ח: סיון
המולד: בליל חמישי
בשעה 5
- 22 דקות ו -
11 חלקים

"בן יוזיד!"

בפרשתינו מונה תורתינו הקדושה את מספר הנפשות אשר בכל שבט ושבט. אם נתבונן נופתע לגלות ששבט לוי שהיה ממונה על המשכן ונושא ארון ה', היה מספרו הקטן ביותר מבין כל השבטים - כב' אלף! והדברים צריכים ביאור ובספרי המפרשים תירוצים רבים, אולם נביא אנו את פירושו של רבינו הרמב"ן ושאר הפירושים נשאר לעיון הקוראים... רבינו הרמב"ן זצ"ל מגלה לנו מרגלית יקרה, עם ישראל במצרים היו נתונים תחת עולו של אותו רודן אכזרי - פרעה הרשע שמו נקרא! פרעה עמד קבל עם והכריז: "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו!" לצמצם את קיצבאות הילדים ביקש הוא משריו... בודאי העם היהודי מהווה "נטל" על קופת האוצר! אך בכך לא טמן את ידו בצלחת כלל ועיקר. "שוויון בנטל" פסק הוא על אתר! כולם מגוייסים לבנות בניינים את פיתום ואת רעמסס, ערי מסכנות לפרעה, צריך ליעל ולשפר! עם ישראל כולו היה נתון תחת אותה גזירה, ולכאורה אם כן איך זה שמשא רבינו ואהרון הכהן באים ויוצאים הם מארמון המלוכה כאוות נפשם? אלא ששבט לוי לא היה נתון תחת עול השיעבוד; פרעה ברישעותו גילה חששות ליבו: "פן ירבה", אולם רוח הקודש עומדת ומכרזת: אתה אומר פן ירבה וה' יתברך מודיע נאמנה: "כן ירבה!". ומכיון ששבט לוי לא היה בכלל השיעבוד, ממילא לא חלה עליהם הברכה - שישה ילדים בכרס אחת ויש אומרים שישים! ממילא מספרם של שבט לוי היה הקטן ביותר מכל השבטים! ומכאן שאין אנו באים ונסמכים על רשות כזאת או אחרת, ובכל דור ודור קמים עלינו לכלותינו, והקב"ה ברוב אהבתו אותנו לא זאת בלבד שמבטל את הגזירה, עוד מוסיף עלינו ברכה מיוחדת מאוצרו הגנוז השמור לכל הבוטחים בו באמת. אחים יקרים, כאשר אנו עומדים בעיצומם של הימים הגדולים והקדושים - ימי ספירת העומר, סמוך ונראה לחג מתן תורתנו, עלינו לשאת ולקבל על שיכמנו ביתר שאת ויתר עוז עול תורה, שכל המקבל עליו עול תורה, פורקים מעליו עול מלכות ועול דרך ארץ! וגם לרבות שלא על "עורינו" בלבד עלינו מוטל לדאוג, אלא עדיין לצערינו רבים הם מאחינו התועים שעדיין לא זכו לטעום טעמה הזך והמתוק של תורת חיים. פעמים שבשיחת טלפון אחת באמירה רכה ובחיוך קטן זוכים להכניס עוד נשמה טהורה תחת כנפי השכינה, והרי ידוע ומפורסם שכל אבא טוב לא ינחם ולא ירגע אם יש לו עשרה ילדים בריאים לחלוטין, אולם הילד האחד עשר שוכב מוטל על ערש דוויו, והנה אם נמצא רופא מומחה שבחיקו תרופת פלאים, אולם לבקשת האב שיטפל בבנו, מפתיע הוא ואומר: "די לך בעשרה ילדים בריאים", יגנח האב בלב מר ועין בוכה ויפטיר בלשון רכה: "כל בן אצלי הוא עולם ומלואו!". והוא הדין וזאת התשובה גם לעניינינו, והחובה שהיא זכות גדולה מוטלת על כתפינו, אנו שזכינו לתרופת הפלאים, נוכל גם נוכל בעזרתו יתברך, להיות שליחים טובים לפרסם אלוקותו יתברך ונזכה כולנו כאיש אחד בלב אחד לתורה הקדושה ועימה הברכה בזה ובבא!

לשים לב!

שמעתם פעם על אדם שעבר עם מכונתו באור אדום והועילה לו הטענה: "לא שמתי לב"? ודאי שלא, אדם צריך להיות אחראי על מעשיו ולא להתרשל מחיוביו, ובפרט שהדבר נוגע בחיי אדם. כלי המשכן היו קדושים והשכינה היתה שרויה עליהם. הפסוק בפרשתינו אומר: "אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי", דהיינו שצריך שיהיה משטר וסדר במשאותיהם של בני קהת, לבל יהיו נדחקים וחוטפים את המשאות, שכן כל אחד מהם ירצה להיות ראשון למען יזכה בכלים היותר קדושים, דבר העלול לגרום לאסונות. דבר נוסף, הקב"ה ישתבח שמו לעד הזהיר את הכהנים שיכסו היטב את כלי המשכן במשאות, כי אם יתרשלו הכהנים ולא ישימו לב, והלויים יזונו עיניהם מכלי המשכן - ימותו הלויים וההאשמה תהיה תלויה בראשם של הכהנים שהתרשלו. והביא בספר "מעייין השבוע" את דברי הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל בפרשתינו: הכהנים לא עשו כאן מעשה בידיים רק התרשלו, שב ואל תעשה - אבל הקולר תלוי בהם, עליהם מוטלת האשמה! אם כן כאשר יש בקהילה אנשים הזקוקים לעזרה - סעד גשמי או רוחני, חיוזק ועידוד - לא יעזרו לנו תירוצים שלא ראינו, לא הבחנו, לא שמנו לב. אם נתרשל מלעזור - יתבעו אותנו! ע"כ. אחים ואחיות יקרים, משפחה אחת אנחנו, בני איש אחד נחנו. צריכים אנו לעזור לכל יהודי ויהודיה באשר הם, להושיט יד לעזרה ולפתוח את הלב, לסייע בכל היכולת ולתמוך בכל עת שצריך. אם נעשה כל זאת, ודאי שהשם יתברך יראה בעוניינו וישלח לנו את משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

אבות - פרק ה'

לרכנו ת"א	יציאת השבת	כניסת השבת	פרק ה'
20:49	20:18	19:14	ת"א
20:52	20:16	18:59	י"ב
20:53	20:20	19:07	חיפה
20:51	20:16	19:15	כ"ש

הפסרת השבוע: "והיה מספר"

מיטעמים לשבת

"מבן עשרים ומעלה כל יוצא צבא בישראל" (א,ג)

אמר האדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל: מכיון שמתמלאות לאדם עשרים שנה הריהו נעשה בן עונשין גם מצד בית דין של מעלה, ואז מתחילה מלחמת היצר האמיתית והאדם נעשה בבחינת יוצא צבא, דרוך ומוכן תדיר ללחום נגד היצר הרע, שכן "הבא להורגך השכם להורגו". הוא אשר אמרו חכמינו: "בן עשרים לרדוף" (אבות פ"ה מכ"א) - כיון שמגיע אדם לגיל עשרים שנה, מתחילים לרדפו בבית דין של מעלה על חטאיו, ולפיכך עליו להתגבר ולרדוף את היצר הרע... (מעינה של תורה)

"זאת עבודת בני קהת באוהל מועד" (ד,ד)

כתב הרב "מחנה דן" זצ"ל, שהכתוב מרמז כאן על מצוותיה של האישה, עקרת הבית, שבזכותן היא זוכה לבנים מאירים בתורה, בני פורת יוסף. "זאת עבודת בני", כיצד זוכים לבנים כאלו? קה"ת, הם ראשי תיבות:

"שאו את ראשך כל עדת בני ישראל" (א,ב)

בשעה שקיבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות. סתם פיהן הקדוש ברוך הוא ואמר להן: הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין. לכך מנאן בראש הספר הזה אחר המצוות: "אלה המצוות אשר ציוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני", ואחר כך "וידבר ה' במדבר סיני... שאו את ראש כל עדת בני ישראל", שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן (ילקוט). בני ישראל ירשו את הקדושה מאבותיהם, אשר עבדו את השם יתברך בכל לבבם ובכל נפשם, הרי היו אפוא במהותם הפנימית טובים וקדושים הם, אלא הכוחות הגופניים מנעו מלקבל את התורה, לפיכך אפשר היה לנקוט לגביהם באמצעי כפיה. אבל אומות העולם לא ירשו כזאת מאבותיהם, כך שבמהותם היו רעים וטמאים, הרי ממילא אין בכוחו של שום אמצעי כפיה לעורר בהם את הרצון האמיתי. זהו אפוא מובנה של התשובה: "הביאו ספר יוחסין שלכם..." (מעינה של תורה, עצי עדן, מאורי אש)

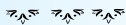
קדושה, הדלקה, תרומה. כלומר, לשמור ולהקפיד על קדושת הבית היהודי, טהרת המשפחה, על הדלקת נר שבת, והפרשת תרומה חלה מן העיסה, ותרומות ומעשרות. אם שלוש אלה יעשה לה - תזכה לאוהל מועד, שהשכינה תשרה במעונה כפי ששרתה במשכן ובבית המקדש!
(מעין השבוע)

"את מנורת המאור ואת נרותיה" (ד,ט)

כתב מרן החיד"א זצ"ל, שהגאולה הקרובה תהיה בזכות משה רבינו עליו השלום, וכדי לזכות לזכותו יש לנו להגביר את לימוד התורה הקדושה. וזה הרמז בכתוב: "את מנורת המאור", שהמנורה רומזת כידוע לאור התורה, "ואת נרותיה" - על ידי ההתמדה בתורה יתגלו אורות הגאולה הגנוזים. ויכול האדם להגביר את התמדתו, באם יזכור "את מלקחיה", ליקחה הטוב ושכרה, "ואת מחתותיה", מחתות האש והעונשים הצפויים למתבטלים מלימודה!
(מעין השבוע)

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

זה שעה ורבע לאחר הזמן שנקבע. והנה, כאשר נכנס לרציף הרכבת, הוא מבחין שהגביר הגיע זה עתה ביחד איתו... לאחר לחיצת הידיים ממחר הגביר להתנצל על האיחור הרב, (ופירט את העילה שגרמה לכך), והעניק לשיבת פוניבז' צ'ק מלא ברכת ה', שהספיק לכלכל את הישיבה לתקופה ממושכת. כשחזר הרב לישיבה, נשא שיחה לפני כל הבחורים ותיאר בפניהם בפרוטרוט את האירוע הנ"ל, ואמר: אילו הייתי מוותר על התפילה בציבור, והייתי מגיע לתחנת הרכבת רבע שעה לפני 8, הרי שלא די שהייתי מפסיד את התפילה בציבור, אלא גם היה ניגזר עלי לצאת ריקם, כי לא מסתבר שהייתי ממתין לגביר עד שעה 9... ובגלל שלא התעצלתי אלא הלכתי להתפלל בציבור, הרווחתי הכל... (עלינו לשבח)

"והתקדשתם" (יא,מד). מרבית מימי, ומהן בעשרים שנותיו הראשונות כראש ישיבה, נסע מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל באוטובוס ציבורי, כאחד האדם. אף בשנותיו האחרונות, בהן הזדווג בני צורה ואברכים לזכות בהסעתו של עמוד ההוראה, לא היתה זו פחיתות כבוד מצידו לנסוע באוטובוס. פעם, סיפר אחד מחשובי תלמידיו, עלה מרן זצ"ל לאוטובוס קו 12 ב"בית וגן", ובתחנה הבאה עלתה אישה בלבוש לא צנוע והתיישבה לצידו. הרב צילצל בפעמון וירד בתחנה הסמוכה שליד שכונת בית הכרם, שם המתין לאוטובוס נוסף. כששאלו התלמיד מה ראה על ככה, השיב: "היו לפני שלוש אפשרויות. האחת, להמשיך לשבת ולהתעלם מהאישה, אלא שיש בכך חילול השם מצד הרואים. השנייה, לקום ולעבור לסוף האוטובוס, ולישב שם, או להמשיך בנסיעה בעמידה, אך אז היתה האישה תופסת שהכל נעשה בגללה, והיתה נפגעת. וכי משום שהיא אינה בת ישראל כשרה מותר לפגוע בה?!" לכן בחרתי באפשרות השלישית". (עלינו לשבח)

"כל מפרסת פרסה וכו' מעלת גרה בבהמה, אותה תאכלו" (יא,ג). רמז יש כאן, אמר האדמו"ר מביאלה זצ"ל, לסימני טהרה של יהודי, שיהא שוקל היטב כל פעולה שהוא פועל, האם היא עולה בקנה אחד עם רצון הבורא או שמא עצת היצר היא. "מעלת גרה" - שיהא אדם "לועס" היטב כל דבר במחשבתו בהתבוננות מרובה, ובדוק את עצמו בפעולותיו. "מפריס פרסה" - שיפסע חצאי פסיעות, מתוך זהירות יתירה. הגרש"ש כהנמן זצ"ל, גאב"ד דפוניבז', שהה פעם בלונדון כדי להתרים את נדיבי העם למען הישיבה, שמצבה הכלכלי היה אז בכ"ר רבי יעקב רוזנהיים הצליח לסדר לו פגישה עם אחד הגבירים הגדולים של הקהילה היהודית, ברם דא עקא, הגביר היה לחוץ מאוד בזמן, ונאלץ לצאת מן העיר, ובשל כך ניא את להיפגש עם הרב זצ"ל רק בתחנת הרכבת, טרם נסיעתו. זמן יציאתה של הרכבת היה בשעה 8 בבוקר, ולכן סיכם הגביר להיפגש עם הרב רבע שעה לפני כן, ב-7:45. הרב מפוניבז' תיכנן להתפלל באחד המניינים המוקדמים, סמוך לתחנת הרכבת, ומיד לאחר מכן יצא להיפגש עם הגביר. אולם הסוגיה שבה עסק בגמרא משכה אותו עד שעה מאוחרת מאוד, והוא עלה על יצועו רק לפנות בוקר... כשהתעורר, ראה שהשעה כבר מאוחרת, ואם ילך להתפלל במניין, יאחר את הפגישה שהיתה אמורה להיות גורלית. הגאון זצ"ל, מייסדה של הישיבה בבני ברק, החל לשקול את הדברים בשכלו, שהרי מצד אחד הוא מאוד רוצה להתפלל בציבור, ומאידך הרי טובת הישיבה לנגד עיניו. לא לקח לרב זצ"ל הרבה זמן להגיע להחלטה שאומנם הוא משתדל למען הישיבה, אבל ההשתדלות צריכה להיות רק בגדרי היתר. כאשר היא באה על חשבון התפילה בציבור, אין זו השתדלות כלל... והלך להתפלל בבית הכנסת. עם סיום התפילה הביט שעונו, וראה שהשעה כבר 9. לכאורה, אין כבר כל סיכוי לפגוש את הגביר בתחנת הרכבת. למרות הכל, החליט לגשת אל התחנה. היה

והייתם לי סגולה

עיניים - לרפואת העיניים ישתה מכוס היין שקידשו עליו בליל שבת (הגר"ח פלאג'י). וכן יביט בנרות פעם אחת בכניסתו לביתו, ופעם שניה בסיום ברכת "בורא פרי הגפן" בנרות ובכוס (רבנו יוסף חיים, רבי סלמן מוצפי). עיניים - רפואה לדלקת בעיניים או לחץ בעיניים (גלאוקומה), לרחוץ את העיניים כמה פעמים במים קרים, או להניח את הראש תחת ברז מים קרים, גם בחורף, והכאב עובר (מהגר"י קנייבסקי). (סגולות רבותינו)

מדברי האש הישירה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הזינוק הבנים

איך לאן לרוץ

כאשר מוקם בית בישראל, עזה שאיפת בני הזוג להקים דור ישרים מבורך, שבעשן שתול על פלגי מים, יתן פריז בעתו - וכולם תקווה שפירותיהם יהיו משוכחים בטיבם, מה שנקרא סוג א' א'. שני בני הזוג יודעים, שחינוך הוא משימה לא קלה והם משתדלים להתכונן אליה עוד בטרם בא הילד לעולם. כאשר הם זוכים בשעה טובה ומוצלחת לקבל לזרועותיהם את התינוק, הם מתכוננים לקראת חינוכו בדחילו ורחימו, למען יצדיק את הציפיות שהם תולים בו. רגישותם של הורים צעירים, בכל התחומים, היא מן הנודעות. הם דרוכים לכל אוושה קלה ממיטת הילד, כדי לזנק ולבדוק מה קורה איתו, וכל דבר קטן עלול להזעיק אותם אל הרופא. קורה, שהורים טריים מאבדים את הפרופורציה, ושוכחים שאת הקצב של התפתחות התינוק מכתוב מי שמעניק להם אותו ובחר בהם להפקידו בידיהם, ולא הם. ההורים לחוצים, ולפעמים אף לחוצים, שהתינוק כבר יצמיח שיניים, יתהפך במיטה, ישב, יזחל, יעמוד, יגיד "אבא", "אמא" וכו' וגו'. רק אחרי הילד הראשון או השני, הם מתחילים לקלוט שלכל ילד יש קצב משלו, ומי שמכוין אותו קצב עושה זאת בנאמנות. לא רק בהתפתחות הגשמית דואגים הורים טריים לבן הבכור יתר על המידה, אלא גם בהתפתחות התנהגותית ורוחנית. אצל הבן הראשון הם עדיין חושבים שאפשר לחנך "לפי הספר", ולכן הם מצפים שתוך זמן קצר יהיה ילדם ירא ושלים. לא יבכה בלילות, לא יקנא בילדי השכנים או בתינוק הבא אחריו, ושכלל יעשה כל מה שאומרים לו וימלא את כל הטבלה ב"וי" רצון... האישה קראה על גדול בישראל שאימו אמרה תחינה כלשהי בשעת הדלקת הנרות בערב שבת קודש, וחושבת שאם היא תעשה אותו דבר, מובטח לה שהיא מגדלת בביתה את ההעתק של אותו גדול נודע... אחרי כל התפילות והתחינות, ברכות הצדיקים וסגולות המקובלים, יהיו ההורים משוכנעים שהרך הנולד חייב להיות בבחינת "קדוש מרחם" ממש. וכשהדברים לא יוצאים אל הפועל והילד גדל - כמו שאר חבריו - שובב ופרוע, מסיקים ההורים, שהילד שעלה בחכתם הוא פשוט "ילד רע" או לחילופין, שהם כשלו כהורים בחינוכו והקדיחו את תבשילו. אגב, חשוב לציין שתופעה זו, של ציפייה מוגזמת ולא מציאותית, שכחה ובלטת בנוגע לבנים יותר מלبنות, שכן מבנות דורשים ההורים פחות מאשר הם דורשים מן הבן. ולכן זה לא חייב להיות דוקא הבכור. זה גם יכול להיות הבן הראשון שהגיע אחרי בת או שתיים, שההורים שומרים לו את כל אותן ציפיות כמוסות שליוו את הקמת הבית, ורק השבירו וצברו "ריבית" עם כל לידה של "בת תחילה"... הורים צריכים לגדל כמה ילדים, עד שלומדים שבחיים לא הולכים הדברים "לפי הספר" ויש הרבה חריקות וחריגות. לפעמים משלמים ההורים מחיר יקר הכולל הרבה אכזבות, עד שהם קולטים, שבעצם מעט דברים (אם בכלל) מסתדרים בדיוק כפי שמתואר בסיפורים או בפייהם של המרצים הדגולים... רק אז הם מתחילים "לרדת מן העץ" ולפתח ציפיות ריאליות מן הילדים, מתוך הבנה שהבורא מנהיג את הילד בקצב משלו מבלי שהם היו צריכים להתערב הרבה ולהפריע. ידיעה זו נחוצה מאוד והנזהרים ללכת על פיה, ניצלים ומצילים את ילדיהם ואשרי המדבר על אוזן שומעת.

שלום בית

על הכל תכסה אהבה

סיפר הרב דיאמנט: הזדמן לי להכיר בחור מסוים, שהיה בחור ירוד, אינני רוצה לומר בגבול המפגר, אבל לא רחוק בהרבה. הפגישו אותו עם בת ישראל כשרה, והיא חפצה בו רגשית. בעקבות כך, לא רק שלא הפריע לה רמתו השכלית, אלא שגם כאשר נפל במהלך השידוך בהרבה שטויות שאחרת היתה כבר מנתקת את הקשר ביניהם, היא לא ראתה כלום. היא הפכה כל טעות להצלחה, כאשר התבטאה בהערכה מסוימת, שוב ושוב: "זה טיפוס שוויצרי!", אם לה בסדר גם אנו הסכמנו... ועד היום ברוך ה' הכל שוויצרי שמה... זכורני כי בשעתו הסתכלתי על העניין כלא יאומן, והתפעלתי על ראיית דברי חז"ל "האהבה מקלקלת את השורה", כאשר הם אוהבים, אפשר לדלג על המון המון דברים! והגמרא אומרת, כאשר היתה בינינו אהבה היה מקום לשנינו על חודו של סכין, והיום כאשר אנו לא אוהבים, מיטה בת שישים אמות צרה לנו - שישים אמות ורבים על המקום. כך הסביר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל את הגמרא דלהלן: בדרו של רבי יהודה בר עילאי שישה היו מתכסים בטלית אחת ועוסקים בתורה. נכון שזו גדלות עצומה, אבל אחרי הכל - איך במציאות מתרחש הפלא הזה? הרי שניים לא מסתדרים בטלית אחת, הסביר רבי חיים שמואלביץ - כאשר כל אחד תופס פינה בשביל לכסות את עצמו, או שהשמיכה תקרע או שאחד יתפוס על חשבון השני, אבל כאשר כל אחד מחפש לכסות את השני, יש מקום לשישה בשמיכה אחת, כשרוצים אפשר. אנו צריכים לאהוב את בני הבית, את האישה, את הילדים, ואהבה זו הינה יסוד ראשון להצלחה. מדוע? ראשית, פשוט, אי אפשר כלל להקים בית ללא אהבה, כמו שאי אפשר לחנך ללא אהבה, אבא שלא אוהב את בנו, לעולם לא יחנך אותו, מורה שלא אוהב את תלמידו, לעולם לא יהיה מורה, אולי יהיה מרצה: מרצה לגמרא וחומש, אבל לעולם לא מחנך. כך גם בניית בית יהודי. שנית, אדם האוהב, יש לו כוחות בשביל הדבר. למשל, מי שאוהב לצייר, הוא יגיע עם חוש הציור שלו לרמה גבוהה, אך אם אינו אוהב, גם אם יש לו ידיים טובות לאומנות הציור, לעולם לא יגיע להישגים נכבדים. ידועים דברי נפוליון: מי שאינו שואף להיות גנרל, אפילו חייל פשוט לא יהיה. כדי להיות חייל טוב צריך לשאוף להיות גנרל ואז אתה מבצע את הדברים כראוי. אם חיי הבית חשובים לי, אני חייב לאהוב את חיי השפחה, להשקיע באהבה, ואז איכפת לי, ואני מגיע להישגים, ויותר מזה, כפי שהוזכר לעיל, כאשר אני אוהב את משפחתי, ה"אהבה מקלקלת את השורה", היינו, גם אם הצד השני עושה דברים לא טובים, לא נעימים, לא נחמדים, מדלגים עליהם בקלות, ולא עוד אלא שמסבירים ק"נ טעמים ללימוד זכות שזה בגלל ש... והעיקר, לא לשכוח, כי כאשר אני אוהב את בני הבית - הם משיבים לי אהבה בכפליים. "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", וה' יעזרנו ויזכנו.

אמרי שפר

- * הרה"ק רבי ליב מגור אומר: ירושלים משוש כל הארץ ממנה משיכים שמחה לכל העולם.
- * הרה"ק רבי פנחס מקוריץ אומר: ככל שהמקום רחוק יותר מארץ ישראל, חסר שם יותר אחדות.
- * הרה"ק רבי שמואל מסוכצ'וב אומר: מי שלא טעם טעמה של ארץ ישראל, אינו יכול להרגיש טומאת ישיבת חוץ לארץ.
- * הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריץ אומר: ארץ ישראל מקודשת יותר מבתי הכנסיות שבחוץ לארץ

(פתגמים נבחרים)

למעוניינים שהעלון ישלח להם בדואר האלקטרוני, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com

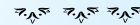
למעוניינים כתובתנו החדשה באינטרנט: www.tiferetbanim.co.il

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

כספו, ומיהר לשוב אל ביתו. בכיסו לא נותר מאומה. כאשר הגיע אל ביתו הדל והראה לאשתו את הבגד אשר קנה - פרצה זו בצעקות: מה עשית? בבגד לחג חשקה נפשך? ועל מה תקדש? על הבגד?... הבין העני כי טעה טעות מרה וביקש עצה מאשתו מה יעשה עתה. לך אל המוכר - אמרה האישה - ואמור לו כי מצאת בבגד פגם על כן מבקש אתה את כספך בחזרה! רץ האיש אל הדוכן ובעודו נושם ומתנשף אמר: אנא ממך השב לי את מעותיי כי פגם מצאתי בו בבגד ואיני חפץ לקחתו. השיב הסוחר לאיש את מעותיו ללא אומר ודברים. מדוע החזרת לו את כספו? - תמהו שאר הקונים - היה עליך להחליף לו את הבגד הפגום בבגד אחר. סוחר ותיק אני - אמר המוכר - ומכיר אני בטביעת עין בטיבם של אנשים. עני זה לא רצה כלל בבגד, אלא ביקש את כספו בחזרה. ראו נא כיצד פנה אלי ראשית ואמר: "השב לי את כספי" ורק אחר כך סיפר כי מצא פגם בבגד. לו הייתי מחליף לו ותמורת הבגד הייתי נותן לו בגד אחר - מיד היה מוצא פגם גם בבגד החדש... כן הוא גם הנמשל - אמר המגיד מדובנא זצ"ל - בקיום המצוות יש שני סוגי אנשים השואלים ומבררים את טעמי המצוות. האחד ירא שמים אמיתי אשר ברצונו להוסיף לקח ולהבין את טעמם, וכך ידע לקיימם בהידור. אולם הסוג השני הוא השואל כדי למצוא פגם. אל לנו להשיב דבר, כי על כל אשר נשיבנו יטרח למצוא פגם חדש.

(משל למה הדבר דומה)

שר אחד נסע הוא ומשפחתו בראש פמליה רבה. בהיותם על אם הדרך, ראו אכסניה נאה והשר אשר חש ברעב ועייפות, הורה לעצור וללון כאן את לינת הלילה. כאשר נכנסו הפמליה אל האכסניה, חרד האכסנאי אליהם לשרתם, אלא שחילק את באים: את השר ומשפחתו הוביל אל חדר מפואר, מרופד בשטיחים רכים ובאח בוורת אש חמה ונעימה. במחי כף הורה בעל הבית לערוך שולחן, ועד מהרה הוגשו אל השולחן מטעמים כיד המלך: אווזים צלויים, תרנגולות פטומות ויין משובח במינו. שאר בני פמליית השר - הלא הם המשרתים, העגלונים והרכבים - הובלו אחר כבוד אל מאחורי המטבח, שם הסבו לשולחן עץ גס, ללא כל מפה, ולפניהם הונח לחם ישן וקדרת חרס עם נזיד תפוחי אדמה... לבסוף, כאשר ביקשו לעזוב את האכסניה, ערך האכסנאי חשבון מפורט ובו מחיר סעודת השר ומחיר סעודת משרתיו... כן הוא גם הנמשל - אמר המגיד מדובנא זצ"ל - האדם הוא אדון ושר לשאר אבריו. עליו לדעת ולזכור היטב כי בבוא העת יידרש לשלם את מלוא החשבון!

עני אחד חסך פרוטה לפרוטה עד שבצרוו הצטבר סכום כסף לא רב שהספיק בקושי להוצאות לקראת החגים הבאים. יצא העני לרחובה של עיר לקנות מעט צרכי חג, ובשוטטו כה וכה הבחין בסוחר המוכר בדים נאים. התעניין העני במחיר בגד אחד שמצא חן בעיניו, המחיר היה סביר ומשום כך רכש העני את הבגד בכל

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ לאחר ובא לציון אומר השליח ציבור קדיש תתקבל, ובמקום שנהגו להקל שאחד אומר החזרה ואדם אחר קדיש תתקבל, יש להעלים מהם עין. אבל לכתחילה ראוי שהשליח ציבור עצמו יאמר קדיש תתקבל (וכל שכן למהגוני שאומרים תתקבל צלותנא ובעותנא וכו') ולכן במקום שיש שני אנשים שיש להם יארכיט ומתחלקים בתפילה, שהאחד מסיים החזרה והשני אומר אשרי ובא לציון גוי, לכתחילה צריך שהראשון יאמר קדיש תתקבל.
- ✓ אם השליח ציבור שאמר את החזרה אינו יכול לסיים שארית התפילה מאיזו סיבה שהיא, ואדם אחר עובר לפני התיבה לאמירת אשרי ובא לציון, הראשון לא אומר קדיש תתקבל אלא השני, צריך הראשון לפסוע שלוש פסיעות בסיום החזרה וכדין היחיד.
- ✓ קבלה מהראשונים לומר מזמור "תפילה לדוד" לפני שאומרים שיר של יום. ותפילה לדוד הוא מזמור מיוחד להתחנן בו שישמע ה' יתברך תפילתינו, וצריך ליהרר בתכלית הכוונה במזמור זה של תפילה לדוד, ומפני שקריאתו מראה צער ושברון לב, לכן תיקנו חכמינו שאין אומרים אותו ביום שמחה, מפני שנאמר בו "ביום צרתי אקראך", ומתחילים מ"בית יעקב".
- ✓ פסוקי "בית יעקב" הם בקשה שה' ישמע תפילתינו, ו"שיר המעלות" שאחריו, הוא הודאה לה' ששמע תפילתינו והושיענו מיד אויבינו וצרינו, ולא נתננו טרף לשויניהם, שאין אנתנו כפויים בטובת יוצרינו.
- ✓ כשאומר בשיר של יום "היום יום אחד בשבת קודש", או "יום שני בשבת קודש", יכוין במנין זה בכל יום לקיים מצות "זכור את יום השבת", שאמרו רבותינו שהיא מצות עשה מהן התורה למנות בו ימי השבוע, לומר אחד בשבת שני בשבת וכו'.
- ✓ יש נוהגים שבימים שיש בהם מזמור מיוחד לאותם ימים כגון בראש חודש (שנוהגים לומר "ברכי נפשי"), ובחנוכה (שנוהגים לומר "מזמור שיר תנוכת הבית"), וכיוצא בזה, לומר גם "שיר של יום" לפני המזמור המיוחד לאותו היום, כיון שתדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם, (אלא שלפני "שיר של יום", אין אומרים את התיבות: "השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן"), ויש נוהגים שלא לומר "שיר של יום" בימים אלו כלל, ואומרים במקומו את המזמור המיוחד לאותו היום, ובכל מקום יעשו כמנהגם.
- ✓ אין כאלוקינו הוא שבת נורא, ויש בו כוונה גדולה על פי הסוד ויאמר אותו בנחת. והטעם שנהגו לומר אין כאלוקינו וכו' לפני פיתום הקטורת, משום שהקטורת גורמת לעושר (וכמו שאמרו ביומא דף כ"ו ע"א), ולכן אומרים אין כאלוקינו, שלא נאמר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, רק הכל מה' נית לננו, ולו נאה לברך על העושר.
- ✓ אחרי "אין כאלוקינו" אומרים "פיתום הקטורת", ויאמר אותה בכוונה גדולה שרבו ועצמו שבחיה. ואמירת "פיתום הקטורת" אחר התפילה הוא דבר גדול שלא יאה יניקה למקטרגים מהתפילה.
- ✓ יש שכתבו ליהרר לומר פיתום הקטורת מתוך סידור ולא בעל פה, שכיון שאמירה זו היא במקום הקטרת הקטורת, צריך ליהרר שמה ידלג תיבה אחת, שנאמר עליה שאם חיסר אחת מכל סממניה חייב מיתה. אבל אין זה מעכב לומר דוקא מתוך סידור. ויש נוהגים למנות סממני הקטורת באצבעותיהם בשעת אמירתם.
- ✓ יש נוהגים לקרוא פיתום הקטורת בתפילה מתוך קלף בכתב יד אשורית, הכתוב על ידי סופר כמו בספר תורה, והיא סגולה לפרנסה טובה ועושר. ומכל מקום הואיל ודעת מרן השולחן ערוך (יורה דעת סימן רפ"ג סעיף ב') להחמיר שלא לכתוב פסוקי תורה בודדים, אין לעשות כן לכתחילה, כיון שאנו הספרדים קיבלנו הוראות מרן השולחן ערוך. ורק סופר אשכנזי שכותב פיתום הקטורת (מפני שסומך על דעת הר"ף שהתיר) מותר הדבר. ובדיעבד שנכתבה על ידי סופר ספרדי, רשאים לקרות פיתום הקטורת מתוכה.
- ✓ לאחר פיתום הקטורת אומרים היתומים קדיש "על ישראל" בשנת פטירת אחד מהוריהם, או ביום השנה לפטירתם. ויש בו תועלת לנפש הנפטר, לאו דוקא להצילו מדין עונש, אלא יועיל לו להעלותו ממדרגה, ולכן אומרים אותו בכל שנה ביום היארכיט אפילו אחר כמה שנים מהפטירה.
- ✓ יש מקומות שנוהגים לומר "רבנן ברכו" (דהיינו שמוסיפים תיבת "רבנן"), וכן בברכו של עליית ספר תורה, וכן בקדיש שלפני "עלינו לשבח" בערבית. והטעם לכך, כי "ברכו" אלו לא נתקנו על ידי אנשי כנסת הגדולה, אלא על ידי חכמים אחרונים, והמברך כאילו אומר: ברשות רבנן אני אומר ברכו וכו', ועל כל פנים אין מנהג זה חיוב, אלא כל אחד יעשה כמנהגו.
- ✓ מנהג ישראל - תורה, שהשליח ציבור כורע בעת אמירת ברכו את ה'. ומכל מקום אין לכרוע אלא בעת אמירת התיבות "ברכו את", אבל כשאומר תיבת ה', יזקוף עצמו.
- ✓ יש נוהגים לעמוד על רגליהם כשעונים "ברוך ה' המבורך לעולם ועד". אבל מצד הדין אין צורך לעמוד, וכן מנהג הספרדים ועדות המזרח שלא לעמוד.
- ✓ יש אומרים שאין לציבור לכרוע ואף לא להניע ראשם כשעונים "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", ועל כל פנים הנוהגים להגביה עצמם ממקום מושבם כשעונים "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", כעין הידור שעושים בפני הזקנים, יש להם על מה שיסמוכו.